

ХАЙРИДДИН ХАЙРАНДЕШ

НАЙНОМА

Душанбе
«Адиб»
2019

ББК 84 Тоҷик 7-4

Муҳаррир *Сафар Амирхон*

Хайриддин Хайрандеш. Найнома.

– Душанбе, «Адиб», 2019, 128 сах.

«Найнома» бардоштҳои шоир аз сафараш ба кишвари Туркия буда, дар он табиати зебо, мавзӯҳои таърихӣ, муносибати неку самимӣ ва расму анъанаҳои миллии мардумонаш хеле равшану хотирмон тасвир гардидаанд. Сафари шоир ба ин кишвари зебоманзар аз 27-уми ноябр то 7-уми декабри соли 2018 идома дошт.

Боварӣ дорем, Шумо, хонандаи азиз, аз мутолиаи китоби тозаҷӯди шоир барои худ таассуроти нек мебардоред.

© Нашриёти «Адиб», 2019

Муҳаррири ороиш *Ромиш Лоиқзода*
Муҳаррири саҳифабандӣ *Меҳрӣ Саидова*

Ба матбаа 20.01.2019 супурда шуд.

Чопаш 22.01.2019 ба имзо расид.

Ҷузъи чопӣ 6,0. Андозаи 60x84 ¹/₁₆.

Адади нашр 500 нусха

Муассисаи нашриявии «Адиб»-и
Вазорати фарҳанги Ҷумҳурии Тоҷикистон
734018, ш. Душанбе, кӯчаи Н. Қаробоев 17а

ПАРВОЗ

Эҳдо ба бародарам Аҳтами Абдулло

Ман зиёрат меравам бори нахуст,
Эй азизон, бар мазори Мавлавӣ.
Нолаи най мерасад ҳар дам ба гӯш
Дар фазо аз «Маснавии маънавӣ».

Мепарад ором Сомон-Айри мо
Самти марзи Туркия чун шоҳбоз.
Ними мардум буд дар суҳбат ба ҳам,
Ними мардум буд андар хоби ноз.

Дӯстам Аҳтам, дар авчи осмон
Ҳарду суҳбатҳои ширин доштем.
Ёд аз аъмоли хуби Пешво,
Ёд аз айёми пешин доштем.

Шукр мекардем аз сулҳу суббот,
Роз мегуфтем аз рушди Ватан.
Нақл мекардем аз Роғуну барқ,
Аз пайомадҳои халқи хештан.

Гоҳ аз варзиш, гаҳ аз фарҳангу илм,
Аз ҷавонони баномуси диёр.
Ҳам зи маҳфилҳои рангоранги хеш,
Аз фазилатҳои халқи тоҷдор.

То ҷавонон рушд ёбанду камол,
Маслиҳат кардем, ҳамкорӣ кунем.
Баъди баргаштан ба кишвар, дар амал
Нақшаҳои некро чорӣ кунем.

❧ 3 ❧

Лаҳза-лаҳза-лаҳза меафзуд беш
Нақшаҳои корҳои хайри мо.
Дар фазои бахт дар парвоз буд
Якмаром ором Сомон- Айри мо.

Дӯстам Аҳтам, ҳама осуда буд,
То суҳан аз шеър аз фарҳанг рафт.
Худ нафаҳмидем, чун беихтиёр
Риштаи суҳбат ба сӯи ҷанг рафт.

Суҳбат аз ноамнии Афғонзамин,
Толибу хунхорию ҷангу силоҳ.
Ёд кардем аз Ироку Суриё,
Ёди Айлоне, ки буд ҳолаш табоҳ.

Ногаҳон тайёраи мо як такон
Хурду ноҳамвориаш ҳамвора шуд.
Чанд кӯдак ҳам фиғон бардоштанд,
Тарси мо афзун дар ин тайёра шуд.

Дар фарози ҳавзаи баҳри Хазар,
Дар фарози марзи Озарбойҷон.
Гирдбоди саҳт дар берун будаст,
Эй Худо, аз ин бало моро раҳон!

Зикри Ҳақ буд ҳар замон андар дилам,
То раҳонад з-ин хатар тайёро.
Мо раҳидем аз хатар, ё Раб, раҳон
Аз хатарҳои дигар сайёро.

АЛБАТРОС

Дар канори баҳри Мармар,
Баъди роҳи утумубил,
Дар баландии баланде
Байни меҳмонхонаҳои бешумар
Ҳаст меҳмонхонае бо номи Албатрос
Меҳмонхонаи хос!
Ҳотели бисёр зебо,
Ҳотели бисёр ором.
Гар ғизо хурдан бихоҳӣ,
Мебарад лифташ туро болои бом!
Интизорат ҳаст ҳар навъе таом.
Шаҳр метобад аз ин ҷо,
Шаҳри чун афсонаи хушзебу фар.
Баҳр метобад аз ин ҷо,
Баҳри Мармар,
Киштиҳои ранг-ранги бешумар,
Иштиҳои том, додар!
Иштиҳои том!
Меҳрубон бар ҳамдигар
ин ҷо шиносу ношинос,
Чунки ин ҷо ҳаст
Албатрос!!!

ШАҲР ПУР ЗИ АЛБАТРОС

Ман зи боми Албатрос
Ҳар тараф назар кардам.
Шеъри сап-сафедашро
Хонда, точи сар кардам.

Субҳ нашъае дорад,
Дил шавад пур аз шодӣ.
Чашм нур мегирад,
Чор ҷониб ободӣ.

Баҳр баҳраҳо бахшад,
Баҳр пур зи албатрос.
Шаҳр аз фараҳ лабрез,
Шаҳр пур зи албатрос.

Дар фазо парафшонанд
Ин парандаҳо афзун.
Ҳар замон садо бидханд,
Қалб мешавад мамнун.

Рӯи бомҳо онҳо
Села-села мегарданд.
Рашк мебарам испед,
Ҷонварони бедарданд.

Ҳар саҳар шавам аз хоб
Бо садояшон бедор.
Шаҳр пур аз овоз аст,
Шаҳру баҳр чун бозор.

Сап-сафеду нуронӣ,
Зард нули зебошон.
Фораму гуворо аст
Қағ-қиғу ғавғошон.

АКРАМ

Рӯзҳои аввали омаданам
Корҳои мани раҳгумзада
дар Истамбул
Печдарпеч буду мубҳам буд.
Аввалин кас, ки маро
дӯст шуду даст гирифт,
Акрам буд.

Он тарабхона, ки буд
«Кӯчаи Султон» исмаш,
Кор мекард дар он Акрамчон.
Маслиҳатхонаи ман гашт
дар ин чанд замон.

Гоҳ-гоҳ чоштхӯрӣ мерафтам,
То диҳад роҳ нишон,
Баҳравар то бишавам нек
аз ин шаҳри калон.

Туркӣ азбаски намедонистам,
Ҳарду бо русӣ сухан мегуфтем.
Ҳарду бо русӣ гуҳар месуфтем.
Ҳарду бастем ба ҳам
Ҳамчунон акаву додар паймон.
Ӯ буд аз шаҳри ба мо
ҳамшафати Ҳонобод,
Яъне, аз кишвари ҳамсоя,
зи Ӯзбекистон.

Кори ӯ буд агарчи бисёр,
Чӯр мегашт гаҳе суҳбати мо.
Ӯ ба ман гашт гаҳе роҳбалад,
Ӯ ба ман гашт гаҳе роҳнамо.

ЛАЛЕЛИ

Лалели номи бозорест
андар шаҳри Истамбул,
На сар дорад, на бар дорад,
ҳама чизи ҷаҳон он ҷост.
Қатор андар қатор
афзун мағоза пур-пури ашё,
Ҳазору як дизайне
дар ҳазорон ошён он ҷост.

Зи шири мурғ то тухми маҳӣ
он ҷо ту меёбӣ,
Асосан, лек савдо чор сӯ
савдои яклухт аст.
Лалели турфа бозорест,
дар ҳар гӯшаи дунё
Ҳазорон хонаҳоро
шамъи хушбахтӣ барафрухтаст.

Зи садҳо кишвари дунё
ба ин ҷо мол меояд,
Ба садҳо кишвари дунё
аз ин ҷо мол хоҳад рафт.
Саодат, сарфарозӣ,
олами иқбол меояд,
Саодат, сарфарозӣ
олами иқбол хоҳад рафт.

Фузун савдогарони
рӯи дунёянд ғарқи кор,
Дар он ҷо авҷ дорад ҳар тараф
яклухтсавдой.

Чунон бар ҳашт чониб
рафтуои одам афзун аст,
Намеафтад ба рӯи хок,
сӯзанро ту партоӣ.

Чи афзун ошхона,
рестаранҳо ҳам саф андар саф,
Чи бисёр аст меҳмонхонаҳо
дар ҳар қадам он чо.

«Буюк Париж»
бувад ҳотели тоҷикҳо
ба Лалели,

Агар асборат афзун аст,
гардӣ мухтарам он чо.

Умарҷон аст
исми як ҷавони чобуки тоҷик,
Ба кору бори тоҷикҳо
ба ҳар чо тарҷумон гардад.

Лалели бори аввал
рафт агар савдогари тоҷик,
Умарҷонро наёбад,
ҳолу аҳволаш гарон гардад.

Ба халқи тоҷик он чо раҳбалад,
ҳам раҳнамо бошад,,
Шавӣ дар суҳбати аввал
ба феълу фазли ӯ шайдо.

Агар хоҳӣ нагардӣ
ҳар тараф беҳуда саргардон,
Дар Истамбул
зи Лалели Умарҷонро бикун пайдо.

ЧОЙХОНАИ ХОНАТЛАС

Дар бозори Лалели дарояд ҳар кас
Як лаҳза ба Чойхонаи Хонатлас.
Он чо бихӯрад қабурғаву оши палов,
Мантуву кабобу мурғбирён ба ҳавас.

Дорад ба ватан ҳазор пайвандиҳо,
Бахшад ба дилат нишоту хурсандиҳо.
Ин гӯшаҳаки растаи Истамбулро
Обод намуданд Самарқандиҳо.

То ман нашавам тамом бегонаи худ,
Паймон бандам ба чому паймонаи худ.
Он чо биравам, ҳаловатам афзояд,
Эҳсос кунам кайфияти хонаи худ.

ҲАР САҲАР

Ин қадар кишти
ба рӯи баҳри Мармар
ҳаст бисёр:
Сад!
Дусад!
Сесад!
Ҳазор!
Балки аз он ҳам бешумор!
Ҳар кадоме дилработар
дар хиром аз якдигар,
Бо ҳазору як дизайн
аз якдигар зебандатар.
Ранг-рангу сап-сафеду
каб-кабуду лочвард,
Рӯи баҳр ором мегарданд
сабзу сурху зард.
Ҳар саҳар аз боми Албатрос
– хотели баланд
Ман тамошо мекунам
ин чилваҳои дилписанд!

БАҲРИ МАРМАР

Дар канори баҳри Мармар
шаб қадамҳо мезанам,
Ҳар қадамро хома карда,
хат ба ғамҳо мезанам.

Қиву чув доранд
дар болои сар паррандагон,
Зери лаб оҳангҳо
дар зеру бамҳо мезанам.

Бас чароғонанд киштиҳо
ба ҳар ҷониб равон,
Сарҳисобамро намеёбам,
рақамҳо мезанам.

Моҳигирон саф зада бисёр
дар паҳлӯи ҳам,
Моҳии тиллоиям,
харф аз карамҳо мезанам.

Ман магар дар олами
афсонаҳо афтодам?
Муҳташамҳоро ҳашам
бар муҳташамҳо мезанам.

Як дам афкандам
тамоми мушкилотамро ба об,
Пушти по дар ҳар қадам
бар бешу камҳо мезанам.

Хайрандеш аз шумо дур аст,
эй мрамардилон,
Дар канори баҳри Мармар
шаб қадамҳо мезанам.

КИШТИСАВОРӢ

Бори аввал дар давоми зиндагӣ
Ман шудам дар киштӣ, эй ёрон, савор.
Соҳили Мармар бимонд андар қафо,
Мо равон гаштем сӯи Босфор.

Рӯи баҳр ором рафтан медиҳад
Лаззати дунё ба ҷисму ҷон фузун.
Қисмати ман кард акнун бедареғ
Бар мани дур аз диёр эҳсон фузун.

Киштӣ андар баҳр аҷаб дорад шино,
Пур зи сайёҳон ҳама се ошён.
Аз бару аз пешу аз паҳлӯи мо
Боз киштиҳои дигар ҳам равон.

Ҷумла сайёҳон хушу хурсанду шод,
Шодтар аммо дили ман аз ҳама.
Чор сӯ назора карда, аз фараҳ
Мекунам дар дил суруде зам-зама.

Пушти киштӣ бо фиғону қиву чиғ
Мепаранд аз шодӣ албатросҳо.
Бо табассум бингарам бар Босфор,
Бовиқор истода чун матросҳо.

БОСФОР

Босфор!

Аз олами афсона ҳам зеботарӣ!

Босфор!

Аз дил ғами одам ба як дидан барӣ!

Босфор!

Эҷодкори ишқ!

Эъҷозофарӣ!

Босфор!

Оинаи сидку сафо!

Эҳёгарӣ!

Пулҳоят харду сохилро

бупайвандад қатор,

Хоса, он эъҷози бемонанд:

– Пули Босфор!

Эътирофи оламиён гашта

ҳамчун шоҳкор.

Босфор!

Эй беҳтарин эъҷоз!

Илҳомоварӣ!

Рӯи Пули Босфор,

аз ҳар тараф гардад аён,

Меравад мошин қаторак

ҳамчунон дар осмон.

Зери Пули Босфор

озод киштиҳо равон,

Босфор!
Аз ҳарчи тавсифат кунам,
болотарӣ!

Киштиҳои пур зи сайёҳон
ба ҳар сӯ дар шитоб,
Моҳигирон шаст афканда
қаторак андар об,
Моҳихӯракҳо фаровонанд,
беҳадду ҳисоб.

Босфор!
Афсонаҳо афзун,
вале ту дигарӣ!

Ҳарду соҳил он қадар
дар чашм тобад дилрабо,
Боғову кушкхову
хонахову қасрҳо,
Шаб ҳазорон бор
зебо гардиву роҳатфизо,
Босфор!
Ободию озодию нуру фарӣ!

БОМНИШИНӢ

Ба ёдам ҳаст,
дар деҳа
Ба рӯи бомҳо гоҳе
Гилему курпача, дасторхон
партофта бо завқ меҳӯрдем
Палову чойу шӯрбо, шакаров
бо чақ-чақи ширини қаймоқӣ,
Чаро андар Душанбе нест,
ё кам ҳаст ин фарҳанги қишлоқӣ?
Чаро дар Туркия
андар сари ҳар як қадам
дар кӯчаҳои сабзи Истамбул
Ҳама дар бомҳо биншаста
чақ-чақ мекунанду
меҳуранду чой менӯшанд?!
Вале дар мо, дароғо,
расму ойинҳои бобой фаромӯшанд.
Ба рӯи бомҳо биншастан
ин ҷо расми зебоест,
Фарози бомҳои
дилкаши пасту баланд
афсонамаъвоест.
Ҳазору як дизайн
он бомҳоро медиҳанд оро,
Чи мафтун бомшинӣ мекунад
сайёҳҳои рӯи дунёро.

САНГЧИНИЌ

Фақат аз як намуди санги оддӣ
сангчинӣ дар замин
ё дар намоди хонаҳо
садҳо ҳазорон санъате дорад,
Худоё, Туркия
бо сангҳо ҳам сарвате дорад.
Ба роҳи утумубилӣ, пиёдароҳҳо,
хатто ба бозору ба майдонҳо
Сафоли сангҳои
хурд-хурду реза-реза
ҳикмате дорад.
Чунон фарше
ба зери пост
густурда ба ҳар маъво,
Ки аз борону барфу
офтобу бод ўро нест
дар садсолаҳо парво.
Қадамҳо
устувор ин ҷо шавад чун санг,
Азизон,
устуворӣ медиҳад
бар санг ҳам фарҳанг,
Фарҳанги баланди нанг!

ЧУВОРӢ

Эҳдо ба бародарам Ҳочӣ Ҳотамшоҳ

Чуворие, ки дар тафтон пазанд, он ҳаст
Намакширину хушмазза!
Ва ҳар як раҳгузар
аз ин чуворӣ мехӯрад серӣ,
Аҷаб кайфияте дорад
чуворӣ хӯрдан ин лаҳза.
Чуворӣ мехарад кӯдак,
Чуворӣ мехарад наврас.
Чуворӣ мехарад
ҳар навчавону духтари кадрас.
Чуворӣ мехарад немис,
Чуворӣ мехарад чопон.
Чуворӣ мехарад эрониву насрониву афғон.
Хитой ҳам чуворӣ мехарад,
ҳар аврупоӣ ҳам,
Малайзӣ, африқой, амриқой ҳам.
Араб ҳам, рус ҳам,
ҳам ҳиндию ҳам аҳли Мозамбик,
Қазоқу туркман, узбеку ҳам тоҷик.
Хулоса, ҳар ки таҳҷоист ё меҳмон,
Чуворӣ мехарад,
ҳам нисбатан арзон
Ва ҳам вақти гаронарзиш кунад сарфа
Ва ҳам маблағ
барои тухфаву гардиш кунад сарфа.
Чуворӣ ҳар қадам афзун шавад савдо,
Аҷаб хушмазза онро мепазанд ин чо,
Ки ҳар ки хӯрд, ёдаш бурд,
Ва дар ёди чувориҳои Истамбул
Ҳасрат хӯрд! Ҳасрат хӯрд!
Ҳасрат хӯрд!

ЧАКАН

*Дар Истамбул хабари ба рӯйхати феҳристи
ЮНЕСКО ворид шудани чаканро шунида,
дилам аз фараҳ саршор шуд*

Чакан – хушрангии
кору ҳаёти Тоҷикистон аст,
Чакан бедории дил,
покии номусу виҷдон аст.
Чакан – рангинии омолу армон,
ишқу ирфон аст,
Чакан як рукни
зебоипарастихои инсон аст.

Чакан ҳамчун забон
тоҷикро поянда медорад,
Чакан ҳамчун хирад
ирфони тоҷик зинда медорад.
Чакан ҳамчун замин
андар баҳорон гулшукуфон аст,
Чакан чун осмон
ояндаро пурҳанда медорад.

Чакан ранг аст,
ранги дилбариву ошноӣҳо,
Чакан нур аст,
нури раҳкушӣ, рушноӣҳо.
Чакан меҳр аст,
меҳри хонаи ободи ҳар тоҷик,
Чакан ишқ аст,
ишқи ҷонгудоӣ, ғамзудоӣҳо.

Ба ҳар кӯки чакан
милён ҳавас ҷо ҳаст,
медонӣ?
Ба ҳар кунгурааш
садҳо муаммо ҳаст,
медонӣ?
Ба ҳар шерозааш
ё косагулҳояш
ҳазор асрор,
Чакан дирӯзу имрӯз асту
фардо ҳаст,
медонӣ?

ХУШХАБАР

*Варзишгари ҷавони тоҷик
Сомонҷон Маҳмадбеков дар риштаи ҷудо
Ғолиби Ҷоми Осиё гардид*

Хушхабар омад,
ки Сомонҷони мо
дар шаҳри Гонконг
Дар талоши бозиҳои Осиёи ҷудо
Ғолиб омад!
Ман зи хурсандӣ задам бонг:
Офаринат бод, Сомон!
Кардаӣ, охир, сари моро баланд!
То осмон!!!
Ман зи Истамбул саломат мефиристам!
Ман зи Истамбул бигӯям
бар ҳазорон пушти ту раҳмат,
бародар!

Шаъну шони тоҷиконро
ҳамчу ту фарзандҳои поку
бономуси миллат
Карда бас машҳур андар баҳру бар!
Панҷ ангушти туро
бо фаҳр бояд кард тилоӣ!
Панҷсад пушти туро
бо фаҳр бояд кард тилоӣ!
Заррае нанги ватандорӣ
агар дорем,

Бар ту бояд
хайкали тилло гузорем!

Дар тамоми рӯи дунё
 боз як бори дигар
Точиконро
 сарбаланду шод кардӣ,
 шери нар!
Ман дигар дар кӯчаҳои
 шаҳри Истамбул
 қадам бебок мемонам,
Чун зи қавми паҳлавононам,
Мавлавихон!
 Паҳлавидонам!
Аз авлоди Сомонам!
Сомонам!!!

БУЛБУЛЕ ДАР ИСТАМБУЛ

Булбуле дар Истанбул – остони булбулҳо,
Он қадар занад чаҳ-чаҳ, доғдил шавад гулҳо.

Одамон вале ҳаргиз з-ӯ хабар намеёбанд,
Ғофиланд ин мардум, теғ дар тағофулҳо.

Чехра банди сад чора, халқ ҳар сӯ овора,
Омили ҳазор омор, оҳ аз ин таомулҳо.

Гил ҳама дил аст ин чо, гул ҳама дил аст ин чо,
Дил ба гил мубаддал бин, оҳ аз ин табодулҳо.

Қисме анчуман саргум, қисме анчуман анчум,
Ҷумла меравад мардум ҷониби таҷаммулҳо.

Масти чаҳ-чаҳи булбул ҷони булбул аст, аммо
Дигарон ҳама ғофил, банди зулфу кокулҳо.

Дар Душанбе, ай булбул,
рав бихон чу Хайрандеш,
Об мешавад з-ин савт Исфаҳону Кобулҳо.

МАСЧИДИ СУЛТОН СУЛАЙМОН

Масчиди Султон Сулаймон
– масчиди овозадор,
Дар баландии баланде
бошукӯху бовикор.
Бошад он, алҳамдулиллоҳ,
масчиди аҳли салоҳ,
Одамон дар рафтуо
дар роҳи он садҳо ҳазор.
Аввал аз дарвозаи масчид
ба сахни он шавӣ,
Саҳни масчид аст
мақбулу писанду беғубор.
Вориди масчид шавӣ пас
бо тавозуъ, бо салом,
Мерасад андар димоғат бӯи гулҳои баҳор.
Шаҳчароғаш мерасад аввал
ба чашмат даврашакл,
Давраи беҳад калони нурбахши нурбор.
Гунбазе ҳамчун фалак,
току равоқаш бас баланд,
Санъати поку нафиси зиннату нақшу нигор.
Маърифат бардорӣ аз ҳар нақш,
гар дорӣ хирад,
То ба ҳар нақше ниғаҳ сози
ба чашми эътибор.
Сақфи меҳробаш баланду
сақфи гунбад бар фалак,
Чор сӯ току равоқу чор сӯ тирезазор.

Рӯ ба қибла менишинанд
аз дарун аҳли намоз,
Пушти меҳроб аст аз берун
аҷоиб як мазор.
Дар миён Султон Сулаймон хобу
андар ду тараф
Писарону духтарон хобанд,
ҳикмат бешумор.
Гар барой аз мазору сӯи қибла бингарӣ,
Баҳри Мармар
тобад андар чашми ту
оинавор.

МАСЧИДИ КАБУД

Аз ҳар канори баҳр аён Масчиди Кабуд,
Боҳашмату базебу калон Масчиди Кабуд.

Гӯянд низ масчиди Султони Аҳмадаш,
Аз дасти ўст баски нишон Масчиди Кабуд.

Дар пешгоҳаш Аҳмаду авлоди ўст хоб,
Дорад ҳазор рози ниҳон Масчиди Кабуд.

Оянд то намозгузoron ба оғӯшаш,
Ширин диҳад баланд азон Масчиди Кабуд.

Аз нақшхош дидаву дил мекунад ҳузур,
Бахшад ҳузур низ ба ҷон Масчиди Кабуд.

Тобад Сафия рӯй ба рӯяш чи нозанин,
Бо шаш манор зеби ҷаҳон Масчиди Кабуд.

Хайридино, ғубори раҳ афшон, сухан кунад
Баҳри ту бо ҳазор забон Масчиди Кабуд.

АЯ-СОФИЯ

Ая-София – як фарҳанги
нотакрори инсонист,
Ая-София – як эъҷози
меъморию ирфонист.
Ая-София – як осорхона
ҳаст бас нодир,
Нахустоғоз насрониву
фарҷомаш мусулмонист.

Дар ин ҷо ҳар хунар,
ҳар нақш
ҳаст эъҷози нотакрор,
Дар ин ҷо сад ҳазор афкор
мехонӣ ба як дидор.
Дар ин ҷо сад ҳазор адвор,
ҳар адвор сад асрор,
Дар ин ҷо сад ҳазор асрор
дорад ҳар дару девор.

Сутунҳо сангию нақшу нигор,
адворҳо сангӣ,
Замин сангӣ, забар сангӣ,
дару деворҳо сангӣ.
Ҳазор асрорҳо сангӣ
ба сад асрори сангосанг,
Ҳазорон кандакориҳо,
ҳазорон корҳо сангӣ.

Наёбӣ як вачаб чоро
ту бетасвиророй,
Наёбӣ як муамморо,
дар ин чо худ муаммой.
Набинӣ ҳеч деворе
ту бенақшеву берамзе,
Чӣ наққошӣ?!
Чӣ рассомӣ?!
Чӣ доной?!
Чӣ зебой?!

Дар ороиш, Худоё,
интихоби ранг беҳамтоист,
Сиёҳу зард ё зарду сияҳ
равшан, фараҳафзост.
Кабуду зард, сабзу сурх
дар атрофу дар акноф,
Сиёҳу зардро аммо ба марказ
як ҷаҳон маъност.

Ба пешорӯ ниғаҳ кун,
исми Аллоҳу паямбар бин,
Ба поёнтар ниғаҳ кун,
ҳашмати меҳробу минбар бин.
Фурӯғи модару фарзандро
аз қибла дар кайҳон,
Шукӯҳи гунбади пурнақшро
пурзебу пурфар бин.

ТОП КАПИ

Зарвожаи Топ Капи, азизон,
Дарвозаи Кӯшкдор будаст.
Андар лаби баҳри Мармар ин кӯшк
Сарманшаи иктидор будаст.

Аз Дарвоза касе дарояд,
Шахси дигаре шуда барояд.
Бояд, ки бубинад ин маҳалро,
Ҳар фард ба Туркия гар ояд.

Дар теппаи бас баланди зебо,
Дар соҳили Мармар аст ин кӯшк.
Сайёҳ ба чашми ақл бинад
Як олами дигар аст ин кӯшк.

Бинад, ки будаст як замоне
Бар Туркия шаҳқанат аз ин чо.
Будаст ба соҳати калоне
Султонию салтанат аз ин чо.

Бинад ҳараму шаҳомати шох,
Толору нишемани зиёде.
Оростаи ҳазор санъат,
Дунёи ҳазору як муроде.

З-ин чо ба масоҳати фиребо
Мармар чи қашанг менамояд.
Ду соҳили дилрабову зебо
Бинад ба чи ранг менамояд.

Ин ҷост аҷаб китобхона,
Ин ҷост аҷаб хату саводе.
Мондаст зи давраҳои пешин
Осору мавод аҷаб зиёде.

Шамшери Алӣ ба чашм бинад,
Ҳам косаи Ҳазрати Муҳаммад.
Ҳам боз дигар маводҳое
Билхосаи Ҳазрати Муҳаммад.

Сайёҳ ба чашми сар бубинад
Якчанд нишон зи чорёрон.
Машғули қироат аст шайхе
Пайваста зи сураҳои Қуръон.

Ҳам саллаи ҳазрати Юсуф ҳаст,
Ҳам тоқии он Халили Аллоҳ.
Ҳам ҳаст асои дасти Мӯсо,
Ганчина ба умматони огоҳ.

Ин ҷост ҳазор сирру асрор
Аз ҳашмати давраҳои пешин.
Ман садяки он ба ту нагуфтам,
Худ ою ба чашми хештан бин.

Девори баланди он ба атроф
Дорад ҳашаму шахомати хос.
Туркия аз ин маҳал ба дунё
Бархоста буд ба қомати хос.

Худо хоҳад агар,
 бояд равам имрӯз Кония,
Кушоиш дех, Худоё,
 то расам бар мақсади некам.
Ба пурсиш Маккаву Мадинаро,
 гӯянд, меёбанд,
Бипурсам роҳи терминол
 аз он ғамхори ўзбекам.

Худо хоҳад агар,
 бояд равам имрӯз Кония,
Маконе, к-он ҳидоятгар
 ба сӯи Ломакон дорад.
Бибӯям даргаҳашрову
 бибӯям остонашро,
Хабар аз розҳои
 ин замину осмон дорад.

Худо хоҳад агар, бояд равам имрӯз Кония!

ЯК ШАБ ДАР РОҲ

Шабонгаҳ соати нух
ман зи Истамбул сафар кардам
Дар автобуси берун сап-сафеду
дохилаш суп-сурх.
Мадад, Мири Ҳамадон,
Ҳазрати Султон, шафоат бахш,
Ҳидоят кун,
ки Мавлонозиёрат меравам,
ё Бурх!

Дар аввал об доданду
пасонтар қаҳва оварданд,
Аҷаб хизматрасониҳо,
ки инсон мекунад роҳат.
Ҳар одам тилвизион дораду
атроф афсона,
Мусофирро ба чашмаш ҳеч тобад
нуҳу ним соат.

Сари ҳар лаҳза мепурсанд
аз вазъу зи аҳволат,
Сари ҳар вақт меоранд
қаҳва, чой ё шарбат.
Ва ё шириние,
то андаке гардӣ ту ширинком.
Аз ин бех мешавад иззат?
Аз ин бех мешавад ҳурмат?

Шабона чанд шаҳреро гузаштем,
ин чи тақдире?!
Шаби афсонавии Анқара
эъҷози дигар дошт.

Агарчи дида буд парвозҳое
пеш аз ин бисёр,
Дили ман дар фазои синаам
парвози дигар дошт.

Гузаштем, инчунин,
аз дашту сахроҳои тип-торик.
Раҳи ман лек равшан буд
бо ашъори Мавлоно.
Зиёрат офтоби фазлро
мерафт ин зарра,
Ба сар танҳо ҳавои
дидани дидори Мавлоно.

Ба Кония расидем,
осмон бар ханда моил шуд,
Зи автобус бурун гаштам,
азони субҳро доданд.
Фазои Кония мекард
бӯи шеъри Мавлоно,
Худоё,
одамони ин макон
беҳад Худододанд!

Зи худ ворастам,
андар таксие дарҳол биншастам.
Ҳамин буд, охир, уммедам!
Ҳамин буд, охир, армонам!
Дилам бисёр хоҳиш дошт,
дар шаҳри саропо нур
Намози субҳро
дар дарғаҳи Мавлои Рум хонам!

КОНИЯ

Дар Кония мезанам қадам оҳиста,
Оҳиста, вале ҳар қадамам дониста.

Шаҳрест калону муҳташам, рахшанда,
Бар зиндадилон чони дигар бахшанда.

Дидори хушу кашанг дорад ин шаҳр,
Гулҳои ҳазорранг дорад ин шаҳр.

Як сӯ ҳама теппазор, як сӯ ҳама дашт,
Ҳар самт хиёбону ҳазорон гулгашт.

Бас гумбазу бас манори хуштарҳу баланд,
Фарҳанги асилу хосу ирфонпайванд.

Озодаву беназир, шаҳри гулу дил,
Дил кандан аз ин шаҳр бувад бас мушкил.

Аз Кония бӯи Мавлавӣ меояд,
Аз Кония бӯи Маснавӣ меояд.

ЗИЁРАТ

Ассалом, эй дар сухан, дар шеър, дар ирфон қавӣ,
Ман зиёрат омадам бар даргаҳат, эй Мавлавӣ.

Сад салом овардамаат аз халқи болооби Вахш,
Аз диёри сабзи ачдодон, ки хуррамдил шавӣ.

Ас-салом, эй шӯрдардил, шӯрдарчон, марди Ҳақ,
Ҳуши ту бар савти най, шояд саломам нашнави.

Маст мардум ҳамчу ман аз се китоби муътабар:
«Фихӣ-мо-фихӣ»-ву «Девони Кабир»-у «Маснави».

Нест ин чо муслиму кофар, хама ҳамчону дил,
Чумла инсон баҳравар яксар зи файзи маънави.

Аҳли динҳои ҷаҳон гирён ба гирди марқадат,
Бутпарасту аҳли Зардушт, исавиву мӯсавӣ.

Гар ба Хайрандеш ҳам гарде зи домонат расад,
Ҳикмати Қуръон бигӯяд бо забони паҳлави.

САЧДА

Сачда кардам замину ашкам рехт,
Чун расидам ба хоки Мавлоно.
Хондам аввал намози субҳу сипас
Дар ҳақи рӯҳи поки Мавлоно.

Боз хондам намоз баҳри савоб
Дар ҳақи чор пир, чор тадбир.
Дар ҳақи солеҳони бигзашта,
Дар ҳақи рафтагони хурду кабир.

Дар ҳақи хешҳову пайвандон,
Дар ҳақи аҳли хонадони хеш.
Дар ҳақи ҳар ки ҳаст инсондӯст,
Дар ҳақи ҳар ки ҳаст хайрандеш.

Дар ҳақи аҳли фазл, аҳли қалам,
Дар ҳақи кулли шоирони ватан.
Дар ҳақи дӯстони фејсбукӣ,
Дар ҳақи ҳар ки ҳаст масти сухан.

Дар ҳақи Пешвои равшанҷон,
Дар ҳақи халқи Тоҷикистонам.
Дар ҳақи амну пешрафти мулк,
Дар ҳақи миллати мусулмонам.

Хонда ду рукъативу бахшидам,
Рӯ ба рӯи мазори Мавлоно.
Сачдаҳои маро иҷобат кун,
Эй Худованди Холику Доно!

НОЛАИ НАЙ

Бишнава аз най нолаҳои чоңгудоз,
Аз ҷудоӣҳо ба садҳо сӯзу соз.

Қиблаи Кониya Мавлонои мост,
Яъне, андар Кониya

дар қибла ҷост.

Паҳлӯи як масҷиди овозадор:
Гунбазе дорад калону ду манор.
Дар назар оромгоҳи Мавлавӣ
Ҷонфазо чун «Маснавии маънавӣ».
Баски ҳаст амсоли «Девони кабир»
Бошаҳомат, босалобат, беназир.
Гунбазе равшан,

ду қубба, як манор,

Лек маъниҳост дар он бешумор.
Як манори дигаре дорад кабуд,
Зери он хоб аст хориқ-ул-вучуд.
Зери он хоб аст Мавлонои Балх,
Он ҳакими Рум, он донои Балх.

Бишнава аз най нолаҳои чоңгудоз
Аз ҷудоӣҳо ба садҳо сӯзу соз.

Вориди даргоҳ мегардӣ хамӯш,
Нолаи най мерасад аввал ба гӯш.

Нолае, к-ӯ қалбро ромиш диҳад,
Рӯхро эҳсоси оромиш диҳад.
Нолае, к-ӯ хушро аз сар барад,
Мағзро ҳамвора дар шӯр оварад.

Нолае бо сад ҳазор асрору роз,
Ақлшӯрангез, аммо дилнавоз.
Нолае рахшанда ҳамчун коинот,
Нобу ҷонбахшанда чун оби ҳаёт.
Нолае пасту чигарталху маҳин,
Созу рози осмонҳову замин.
Ҳар кучое меравӣ дар ин макон,
Мерасад пайваста
андар гӯши чон.

Бишнаваз аз най нолаҳои ҷонгудоз
Аз ҷудоӣҳо ба садҳо сӯзу соз.

Мақбара чун медарой бо салом,
Бо тавозуҳои бо сад эҳтиром
Дарзамон гарди ба сӯи дасти рост,
Чунки он сӯ манзили ёри Худост.
Аз даре дигар дарой, чанд гӯр
Медиҳанд аввал
ба чашмони ту нур.

Ин ҳама шогирдҳои Ҳазратанд,
Дӯстони бовафои Ҳазратанд.
Дар бари боло ба садҳо эътибор
Гӯри Мавлоно баланду бовиқор,
Чанд гӯри дигаре андар бараш,
Ҳамчунон дурдонаҳо
ё гавҳараш.

Медурахшад он ҳақими роздон
Ҳамчу моҳе дар миёни ахтарон.

Бишнаваз аз най нолаҳои ҷонгудоз
Аз ҷудоӣҳо ба садҳо сӯзу соз.

Гӯиё инҳо каромат мекунанд,
Чумла сарчамъанду
суҳбат мекунанд.

Бо ҳазорон розу созу созу роз,
Синаҳо пуршӯру дилҳо пургудоз.
Гӯиё мастанд бо савти само,
Маст мерақсанд бо савти само.
Ногаҳон он пир, он донои пок
Сад ҳазор асрор дар дил, синачок
Ҳамчунон сайёра

гардон мешавад,
Офтоби покмардон мешавад.
Чарх мегардад самову ҳам замин,
Чарх мегардад ҳама чархи барин.
Гӯиё ин гунбади болои сар
Чархи дар чарх аст
гардон дар назар.

Бишнава аз най нолаҳои ҷонгудоз
Аз ҷудоӣҳо ба садҳо сӯзу соз.

Чун ба чап толори дигар меравӣ,
Воқиф аз асрори дигар мешавӣ.
Чанд Қуръоне бубинӣ з-он замон,
Хушхату хушнақш,
хурду ҳам калон.

Ганҷҳои дигаре, ҷонпарваре,
Як тамошояш бас имонпарваре.
«Фихи мо фихӣ»-ву
«Девони кабир»,
«Маснавии маънавӣ» и беназир.

Се кулоҳи хоси Мавлоно сафед,
Ќуббаи суфии он доно сафед.
Ќуббаи сурхе ҳам аз Мавло нишон,
Рӯймоле ҳамчу рӯмоли миён.
Нукрагин сандуқчае ҳам

3-он ҳаким

Монда меросест чун дурри ятим.

Бишнаваз аз най нолаҳои ҷонгудоз
Аз ҷудоии ба садҳо сӯзу соз.

Зери он гунбад, ки Мавлоност хоб,
Сачдагоҳе низ ҳаст оличаноб.
Ќибла он самтест, Мавло хоб ҳаст,
Рӯ ба рӯи қибла он афтоб ҳаст.
Низ он самтанд шогирдони ӯ,
Он дурахшонпораҳои ҷони ӯ.
Марҳамат, хоҳӣ, намозатро бихон,
Сачдаи розу ниёзатро бихон.
Баҳри занҳо низ бошад сачдагоҳ,
Дар қафо,

яъне, ки аз мардон паноҳ.

Ҳар қадам ин ҷост як дунё сабақ,
Ҳар ки хоҳад,

сачда меорад ба Ҳақ.

Дар ҳамин ҷо

қалбу дида ғарқи хун,

Сачдахову

тавбаҳо кардам фузун.

Башнаваз аз най нолаҳои ҷонгудоз
Аз ҷудоии ба садҳо сӯзу соз.

Гирд-гирди

мақбара ҳам қабрхост,
Ҳар яке як бандаи поки Худост.
Ҳар яке дар ҷодаи ҳикмат қавӣ,
Ҳар кадоме пайравони Мавлавӣ.
Пешгоҳи мақбара бас ҳучраҳо,
Ҳучраҳои камназиру бебаҳо.
Балки дар ин ҳучраҳо

з-асрори Ҳақ
Дод Мавлоно ба шогирдон сабақ.
Ҳолиё ҳар ҳучраи он бегумон
Гаштааст осорхона з-он замон.
З-ин миён дар ҳучрае гардӣ балад
Бо ҳаёти ҳазрати Султон Валад.

Ҳучраҳои қуббадори барбабар
Медиханд аз шӯри Мавлоно хабар.

Бишнав аз най нолаҳои ҷонгудоз
Аз ҷудоӣҳо ба садҳо сӯзу соз.

Най кунад ҳар лаҳза афғони дигар,
Най ба ҷисмат медихад

ҷони дигар.
Най ба нола, нолаҳои беғаш аст,
Най саропо сӯзу соз аст, оташ аст.
Най паёме аз Худои Ломакон,
Най саломе аз нишони бенишон.
Най фироқе аз найистони вучуд,
Най фиғоне аз ҳама буду набуд.
Най шаробе мардафкан, сахтқуш,

Най дили аҳли самоъ орад ба чӯш.
Най хазони орифони даргузар,
Най баҳори ҷодаҳои гулбасар.
Най найобод аст бо найнолаҳо,
Нолаҳои садҳазоронсолаҳо.

Бишнаваз аз най нолаҳои ҷонгудоз,
Аз ҷудоии ба садҳо сӯзу соз.

ШАБИ АНҚАРА

Ҳар касе аз Анқара як шаб гузар созад агар,
Пеши рӯяш мешавад эъҷози дунё чилвагар.

Дар фарози ҳар баландӣ ахтари иқболи халқ
Бо ҳазору як дизайн истода ҳамраҳ бо қамар.

Олами пастобаландиҳои шаҳр афсона ҳаст,
Мекунад ҳар манзара дар ҷисму дар ҷонат асар.

Ҳар қадар хоҳӣ назар соӣ ба чор атроф, лек
Боз меафтад ягон эъҷоз аз мадди назар.

Дар ҷаҳон бисёр дидам шаҳрҳои нозанин,
Лек мафтун ҳеч бар шаҳре нагаштам ин қадар.

Бар забарҳо ҷашм духтам гоҳу гаҳ бар зерҳо,
Зер аҷаб обод ҳаст ин ҷо, забар ободтар.

Дид Хайрандешу лутфе кард, к-андар Анқара
Тобиши мусбат бигирад маънии зеру забар.

ТУРКИЯ

Як моҳу як ситораву
милён ҳазор нанг,
Як моҳу як ситораву
милён ҳазор ор.
Як моҳу як ситораву
милён ҳазор ранг,
Як моҳу як ситораву
милён ҳазор кор.

Як моҳу як ситораву
милён ҳазор фикр,
Як моҳу як ситораву
милён ҳазор фаҳм.
Як моҳу як ситораву
милён ҳазор зикр,
Як моҳу як ситораву
милён ҳазор саҳм.

Як моҳу як ситораву
милён ҳазор фавт,
Як моҳу як ситораву
милён ҳазор фарз.
Як моҳу як ситораву
милён ҳазор савт,
Як моҳу як ситораву
милён ҳазор арз.

Як моҳу як ситораву
милён ҳазор меҳр,
Як моҳу як ситораву
милён ҳазор хашм.

Як моҳу як ситораву
милён ҳазор сеҳр,
Як моҳу як ситораву
милён ҳазор чашм.

Як моҳу як ситораву
милён ҳазор ашк,
Як моҳу як ситораву
милён ҳазор ишқ.
Як моҳу як ситораву
милён ҳазор рашк,
Як моҳу як ситораву
милён ҳазор ризк.

Як моҳу як ситораву
милён ҳазор атр,
Як моҳу як ситораву
милён ҳазор бў.
Як моҳу як ситораву
милён ҳазор сатр,
Як моҳу як ситораву
милён ҳазор хӯ.

Як моҳу як ситораву
милён ҳазор дил,
Як моҳу як ситораву
милён ҳазор ақл.
Як моҳу як ситораву
милён ҳазор мил,
Як моҳу як ситораву
милён ҳазор нақл.

Як моҳу як ситораву
милён ҳазор шаб,
Як моҳу як ситораву
милён ҳазор рӯз..
Як моҳу як ситораву
милён ҳазор таб,
Як моҳу як ситораву
милён ҳазор сӯз.

Як моҳу як ситораву
милён ҳазор суд,
Як моҳу як ситораву
милён ҳазор сад.
Як моҳу як ситораву
милён ҳазор руд,
Як моҳу як ситораву
милён ҳазор рад.

Як моҳу як ситораву
милён ҳазор гап,
Як моҳу як ситораву
милён ҳазор хост.
Як моҳу як ситораву
милён ҳазор чап,
Як моҳу як ситораву
милён ҳазор рост.

Як моҳу як ситораву
милён ҳазор ёд,
Як моҳу як ситораву
милён ҳазор рӯҳ.

Як моҳу як ситораву
милён ҳазор бод,
Як моҳу як ситораву
милён ҳазор кӯҳ.

Як моҳу як ситораву
милён ҳазор рахт,
Як моҳу як ситораву
милён ҳазор банд.
Як моҳу як ситораву
милён ҳазор бахт,
Як моҳу як ситораву
милён ҳазор панд.

Як моҳу як ситораву
милён ҳазор боғ,
Як моҳу як ситораву
милён ҳазор май.
Як моҳу як ситораву
милён ҳазор доғ,
Як моҳу як ситораву
милён ҳазор най.

БОЗГАШТ

Нолаи най маст кард ин чони ман,
Дар сафар з-аввал маро ҳамроҳ буд.
Аз фироқи Мавлавӣ андар дилам
Сӯз буду доғбуду оҳ буд.

Гарчи мегаштам лаби баҳри кабуд,
Мешудам гоҳе ба киштиҳо савор.
Сайр мекардам ба Истамбул, вале
Ёди Мавлоно ба дил мезад шарор.

Рӯҳи Мавлоно мададгорам, ки шуд,
Кард Истамбул пазиroy ба чон.
Варна Истамбул кучову ман кучо?
Роҳро низ дод Истамбул нишон.

Роҳи Кония набуд наздик агар,
Рӯҳи Мавлоно мададгорам бишуд.
Дар назар ҳар соате, ҳар лаҳзае
Рӯи Мавлоно падидорам бишуд.

Дар фурудгоҳ ашкҳоям шаш қатор,
Гиряхоям дардолуд омадаст.
Нолаи най талхтар дорад садо,
Вақти ҳичрон, вақти падруд омадаст.

Хайр, Истамбул, ки дар майдон маро
Ҳаст Сомон-Айр бо меҳр интизор.
Кӯдаконам ташнаи дидори ман,
Чор чашму қалбашон оинавор.

Эй Душанбе, шаҳри Мавлонопараст,
Бе ту ман ҳечам дар ин дунё, бидон.
Меравам аз даргаҳаш бар даргаҳат,
Рӯҳи Мавлоност бо ман ҷовидон!

ФЕҲРИСТ

Парвоз	3
Истамбул.....	5
Албатрос	6
Шаҳр пур зи албатрос.....	7
Акрам	8
Лалели	10
Чойхонаи Хонатлас.....	12
Ҳар саҳар.....	13
Баҳри Мармар.....	14
Киштисаворӣ	15
Босфор.....	16
Бомнишинӣ	18
Сангчинӣ.....	19
Қуворӣ.....	20
Чакан	21
Хушхабар.....	24
Булбуле дар Истамбул.....	26
Масҷиди Султон Сулаймон	27
Масҷиди кабуд	29
Ая-София	30
Топ капи.....	33
Худо хоҳад.....	35
Як шаб дар роҳ.....	37
Кония.....	39
Зиёрат	40
Сачда	41
Нолаи най.....	42
Шаби Анкара	48
Туркия	49
Бозгашт	53

